

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S., a.s., C.**, IČO: X. proti žalovanému: **JUDr. Mag. J.**, advokát, so sídlom T., zast. Mgr. P., advokátkou so sídlom N., **o vydanie plnenia 45 456 964,-- Sk**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn.: 25Cb 292/04, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2007, č.k. 4Cob 44/2007-235, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. júna 2007, č.k. 4Cob 44/2007-235 v časti, ktorou bol rozsudok Okresného súdu Bratislava I zmenený, sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 6. decembra 2006, č.k. 25Cb 292/04-192 zaviazal žalovaného vydať žalobcovi sumu 34 402 364,-- Sk z titulu vydania plnenia, z neplatného právneho úkonu - článku 2 písm. b) Zmluvy o poskytnutí právnej pomoci z 19. júna 2001. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 308 400,-- Sk na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal vydania sumy 45 456 964,-- Sk titulom plnenia a neplatných právnych úkonov Zmlúv o poskytnutí právnej pomoci z 19. júna 2001.

Prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že zmluva o právnej pomoci z 19. júna 2001 v časti čl. 2 písm. b) je neplatná z dôvodu neurčitosti a žalovaný musí vrátiť plnenie z nej v sume 34 402 364,-- Sk, ktoré prijal 22. januára 2002 s poukazom na ust. § 266 ods. 1 Obch. zákonníka.

V danom prípade účastníci zmluvy použili pre názov odmeny označenie, ktoré nekorešpondovalo ani s jedným názvom odmeny, ktoré poznala vtedy platná vyhl.

č. 240/1990 Zb., pričom žalobca túto odmenu považoval za odmenu podielovú, t.j. za odmenu podľa § 10 cit. vyhl. a žalovaný túto odmenu považoval alternatívne za paušálnu a alternatívne za podielovú, bez toho, aby táto alternatíva v čl. 2 písm. b) Zmluvy nebola zakotvená a nebola tu zakotvená ani skutočnosť, či ide o kombinovanú odmenu.

Teda strany použili výraz, ktorý pre každú zo strán znamenal niečo iné.

Súd prvého stupňa neakceptoval námietku premlčania vzhľadom na ust. § 394 ods. 2 Obch. zák. Premlčacia doba, vzhľadom k tomu, že ide o vzťah medzi dvoma podnikateľmi, t. j. ide o obchodnoprávny vzťah, je preto 4 roky a keďže žalobca uplatnil svoje právo na súde 18. augusta 2004, tak jeho právo nie je premlčané.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, a to do časti, ktorou bola žaloba zamietnutá a žalovaný do časti, ktorou mu bola uložená povinnosť vydať žalobcovi sumu 34 402 364,-- Sk a trovy konania.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací o odvolaniach žalobcu a žalovaného rozhodol rozsudkom zo 6. júna 2007, č.k. 4 Cob 44/2007-235 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I v Bratislave, č.k. 25Cb 292/04-192 zo 6. decembra 2006 v časti, ktorou bol žalovaný zaviazaný vydať žalobcovi sumu 34 402 364,-- Sk zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v sume 2 111 403,50,-- Sk.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalovanému bola vyplatená v súvislosti s právnou pomocou suma 45 456 964,-- Sk vrátane DPH. Z toho 11 054 600,-- Sk predstavuje sumu vyplatenú za úkony právnej pomoci. V časti sumy 11 054 600,-- Sk odvolací súd poukázal na dôvody, ktoré uviedol v odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa.

Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa sumy 11 054 600,-- Sk (zamietnutá žaloba v tejto časti), keďže úkony žalovaný pre žalobcu vykonal, žalobca tieto úkony odsúhlasil a podľa názoru odvolacieho súdu zmluvy boli uzavreté v súlade s dobrými mravmi a so zásadami poctivého obchodného styku.

Odvolací súd dospel k záveru, že obe zmluvy sú platné, pričom sa nestotožnil s právnym stanoviskom žalobcu, že zmluvy sú neplatné z dôvodu rozporu s dobrými mravmi.

Sumu 34 402 364,-- Sk, ktorú žalovaný vyfakturoval žalobcovi f. č. 013-49 s dátumom splatnosti 15. januára 2002 ako zmluvnú odmenu v zmysle čl. 2 ods. 1 písm. b) zmluvy, ktorá predstavuje 5% z hodnoty vymoženej časti pohľadávky, išlo o zmluvnú odmenu vo výške 5%

z celkovej sumy, ktorá bola vypočítaná voči pohľadávke Č., dohodnutú podľa zmluvy o právnej pomoci č. 2, nepovažoval odvolací súd za neplatnú.

Zmluvné strany sa dohodli v bode čl. 2 písm. a) zmluvy č. 2 na tarifnej odmene podľa § 13 vyhl. č. 240/1990 Zb. a okrem nej aj na osobitnej podielovej odmene, teda navyše okrem tarifnej odmeny sa dohodli aj na podielovej odmene. Slovo osobitná odvolací súd považuje za termín a poníma ho tak, že bolo dohodnuté niečo navyše - osobitná podielová odmena. Táto formulácia nebola medzi zmluvnými stranami sporná, čoho dôkazom je vyplatenie žalovanému čiastky 34 402 364,-- Sk. Odvolací súd dospel k názoru, že nenastala právna skutočnosť, ktorú predpokladá ust. § 10 vyhl. č. 240/1990 Zb.

Odvolací súd preskúmal aj vznesenú námietku premlčania podľa § 100 v spojení s ust. § 107 ods. 1 Obč. zák. K plneniu žalobcu v prospech žalovaného došlo 24. januára 2002 (osobitná podielová odmena), pričom tarifná odmena bola žalovanému vyplatená ešte pred týmto dátumom.

Subjektívna dvojročná premlčacia lehota uplynula žalobcovi najneskôr 28. februára 2004, keďže žaloba bola podaná 19. augusta 2004, teda po uplynutí premlčacej lehoty.

Preto odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou bolo žalobe vyhovené tak, že žalobu zamietol.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu úspešnému účastníkovi, t. j. žalovanému.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca, a to do jeho zmeňujúcej časti vo výške 34 402 364,-- Sk a navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave v dovolaní napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z týchto dôvodov:

Odvolací súd pochybil pri vyvodení záveru o prejudiciálnej otázke platnosti sporného ustanovenia o „osobitnej podielovej odmene“, ktoré posúdil ako platné ustanovenie o podielovej odmene.

Toto jeho nesprávne posúdenie malo za následok, že na skutkový stav neaplikoval príslušnú právnu normu (ust. § 394 ods. 2 v spojení s ust. § 397 Obch. zák) upravujúce právo na plnenie podľa neplatnej zmluvy, t. j. bezdôvodné obohatenie z neplatného právneho úkonu, ale aplikoval ust. § 107 Obč. zákonníka, čo v spojení so vznesenou námietkou premlčania viedlo odvolací súd k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci - zamietnutí - žaloby. Teda konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie.

Žalovaný sa písomne vyjadril k dovolaniu žalobcu a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol a zaviazal žalobcu uhradiť žalovanému trovy dovolacieho konania z týchto dôvodov:

Ustanovenie čl. 2 Zmluvy o právnej pomoci bolo v súlade s Vyhláškou, podmienky pre vyplatenie odmeny boli v celom rozsahu splnené.

Medzi zmluvnými stranami neexistoval rozpor obsahu dohodnutej odmeny, dôkazom je úhrada sumy 34 402 364,-- Sk zo strany žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo v lehote stanovenej v ust. § 240 ods. 1 O.s.p., pričom prípustnosť dovolania je daná v súlade s ust. § 238 ods. 1 O.s.p., pristúpil k preskúmaniu rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti i konania predchádzajúcemu jeho vydanie a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p. sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Odvolací súd zaujal k Zmluvám o právnej pomoci uzatvorenými medzi účastníkmi konania dňa 19.júna 2001 názor, že tieto sú platne uzatvorené, a to i v časti čl. 2 (odmena), pričom právne neodôvodnil s poukazom na vyhl. č. 240/1990 Zb. prečo toto dojednanie považuje za platné, keďže z textu predmetného čl. 2 vyplýva, že odmena advokáta bude určená podľa ustanovení o tarifnej odmene v zmysle § 13 vyhl. č. 240/1990 Zb. a okrem tarifnej odmeny sa žalobca zaviazal navyiac uhradiť advokátovi aj osobitnú podielovú odmenu vo výške 5% z celkovej sumy, ktorú žalobca po podpise tejto zmluvy od dlžníka dostane zaplatenú, alebo ktorú klient dostal ako úhradu za odplatné postúpenie predmetných pohľadávok alebo ako započítanie voči týmto pohľadávkam.

Odvolací súd sa nevysporiadal s termínom „osobitná podielová odmena“ vo vzťahu k jednotlivým druhom taxatívne vymenovaných odmien vo vyhl. č. 240/1990 Zb. Rovnako sa nevysporiadal, keďže názov odmeny uvedený v čl. 2 Zmluvy nebol definovaný podľa vyhl. č. 240/1990 Zb. s tvrdením žalobcu - jeho výkladom, že odmenu považoval za podielovú a výkladom žalovaného, že odmenu považoval alternatívne za paušálnu a alternatívne za podielovú odmenu, a to vo vzťahu k ust. § 266 ods. 1 Obch. zákonníka.

Odvolačí súd napriek vyslovenému názoru, že považuje Zmluvy o právnej pomoci z 19. júna 2001 za platné, skúmal námietku premlčania vznesenú žalovaným podľa ust. § 100 v spojení s ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím aplikoval nesprávny právny predpis.

Žalobca i žalovaný sú podnikatelia (žalobca je zapísaný v obchodnom registri a žalovaný podniká na základe zákona o advokácii č. 132/1990 Zb. v znení zákona č. 302/1999 Z.z.).

Preto na posúdenie vrátenia plnenia uskutočneného podľa neplatnej zmluvy treba aplikovať Obchodný zákonník (§ 394) vo vzťahu k ust. § 397 Obch. zák. a keďže Obchodný zákonník neustanovuje osobitnú úpravu premlčacej doby na bezdôvodné obohatenie, je premlčacia lehota všeobecná, t.j. štyri roky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že v predmetnej veci je daný dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p., keďže rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci spočívajúcom v nesprávnom výklade vyhl. č. 240/1990 Zb., ako i v nesprávnej aplikácii Občianskeho zákonníka pri posudzovaní premlčacej lehoty. Z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu je rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti nesprávny, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti podľa ust. § 243b ods. 2 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Bude preto úlohou odvolacieho súdu, aby v novom konaní postupoval v naznačenom smere a vo veci znova rozhodol, a to i o trovách dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. decembra 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.